

Janita Monna
schrijft wekelijks
over poëzie

B

BOEKEN *Rumoer*

Welke boeken mee op vakantie gaan

Schrijver Jaap Robben postte een blurb van de Amerikaanse schrijfster Elizabeth Strout, bekend van *Ik heet Lucy Barton* en *Olive Kitteridge*, op Facebook. Strout had de Engelse vertaling van Robbens roman *Zomervacht* gelezen en bleek enthousiast: 'I just adored the novel *Summer Brother*. Bravo, bravo is what I have to say. It kind of saved me in a way.' Niet zomaar een blurb. Robben biechtte op dat hij gedubbelcheckt had of er niet toevallig nog een andere Elizabeth Strout bestaat, maar dit was de enige echte, een van zijn favoriete auteurs. En het waren toch al goede tijden in het buitenland voor Jaap Robben wiens roman eerder deze maand ook door Hilary Mantel werd uitverkoren als leestip voor de zomervakantie in *The Guardian*. Een hartverwarmende roman, aldus Mantel, die de lezer aan het denken zet én

een boodschap van eenvoud en liefde uitdraagt. De leestips van *Trouw* voor de zomervakantie vindt u op bladzijde 52 in deze laatste Tijdgeest van het seizoen. We vroegen tien van onze recensenten naar de boeken die ze gaan lezen deze zomer. Hun keuze doet dit jaar zo ook een appèl op uw vertrouwen. Wiens boeken-intuïtie acht u het hoogst? Zelf stop ik nu natuurlijk *Zomervacht* van Jaap Robben vast in de koffer, naast de nieuwe Alison Bechdel (een droge, wijze graphic novel over ouder worden en loslaten, las ik), en de biografie van Philip Roth. De komende zeven weken heeft *Trouw* even geen Tijdgeest, maar is er Zomertijd mét een zomerse boekenbijlage.

Jann Ruyters

DORPSE STEMMEN

Marit Kapla
Osebol. Getuigenissen van het Zweedse platteland

Vert. Janny Middelbeek-Oortgiesen.
Atlas Contact;
816 blz. €24,99

Marit Kapla laat de inwoners van Osebol aan het woord, 'haar' gehucht in het westen van Zweden.

Over de witte pagina is een handvol kleine grijze vierkantjes gestrooid: 25 in totaal. Het is de plattegrond van Osebol, een gehucht in het westen van Zweden, niet ver van de Noorse grens. Birgit Emilsson (1939) woont in het noordelijkste huis (zwart gekleurd op het kaartje), een beetje afgelegen van de rest. 'Het was hier helemaal leeg/ en vol bos onder aan de heuvel/ dus je zag het helemaal niet.' Haar ouders kwamen in 1940 in Osebol wonen. Ze hadden er een winkel in levensmiddelen, die Birgit later overnam, tot ze het, in verdrukking gebracht door de grotere supermarkten, 'welletjes' vond.

Meer naar het midden woont Alvar Jansson (1945), die ervoor zorgde dat het dorpje een skipiste kreeg. Vroeger, herinnert hij zich, waren alle vrouwen 'huisvrouw/ en alle kerels/ werkten in het bos'.

Journaliste Marit Kapla, zelf in Osebol opgegroeid, wilde de geschiedenis van het dorpje, en het leven van vandaag de dag vastleggen. Ze interviewde daarom de bewoners van de 25 huizen. Maar van de gesprekken

Lennart Olsson (1944)

Dit huis heeft een ingewikkelde geschiedenis.

Het heeft in Ambjörby gestaan
in Månäs
aan de westkant van de rivier.

Toen hebben ze het uit elkaar gehaald.

Die Oskar die daar woonde
die heeft er een bundel van gemaakt
en die heeft hij in de rivier gegooid
en hiernaartoe gevlot
en weer uit het water gehaald.

Het bestond uit losse stukken hout.

Daarna hebben ze het omhoog gehaald
en hier weer in elkaar gezet.

Marit Kapla

die ze had - 'jij wilt zoveel weten' - maakte ze geen lopend verhaal. Ze tekende de monologen, met hakkende, mijmerige, spreektaalige zinnen en al op als waren het gedichten. Met veel wit, met regelafbrekingen.

En dat werkt. Juist doordat ze niet alle details inkleurt, komt Osebol tot leven en is het of je zelf zit te praten met Marie Björ (1983), die er opgroeide. Ze had alleen een vriendje in een dorpje verderop, maar verveling kende ze niet. 'Je hoort kinderen tegenwoordig.../ o wat saai/ o wat saai.// Dat had ik nooit.' Je zit naast István Fóth (1943) als hij vertelt hoe hij als Hongaarse vluchteling in de jaren vijftig gastvrij in Zweden werd onthaald. Je voelt hoe zijn verhaal schuurt met de woede van Kai Johansen (1951) die vindt 'dat je net zoveel moet betalen/ om Zweedse jongelui aan het werk te helpen/ als iemand uit Syrië'.

Met een zekere melancholie, maar zonder vroeger al te veel te romantiseren, maakt deze mengelmoes aan inwoners, jong, oud en ook Nederlanders, een veranderende tijd voelbaar. Hoe machines het werk van de mannen in de houtkap overnamen, hoe de skipiste in verval raakte, hoe de brug bij het dorp op instorten staat. En toch, wie er een huis heeft, blijft, wie wegging komt terug. 'Het zal wel koppigheid zijn/ dat ik hier wil blijven wonen.'